

**ELŐFIZETÉS:**  
 Egész évre . . . 6 ft.  
 Fél évre . . . 3 ft.  
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető  
 küldemények a szerkesztő-  
 nek, anyagiak a laptulaj-  
 donosnak küldendők.

# BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

**HIRDETÉSI DIJ:**  
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,  
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.  
 Nyitlér sora 25 kr.  
 Bélyegdíj minden hirdetésnél  
 30 kr.

A hirdetések Bittermann  
 Nándor könyv- és könyvmdá-  
 jában és a szerkesztőnél fogad-  
 tatnak el.  
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

## A zombori ellenzék szerepvivői.



időn a szabadelvű párt mozgalmai Zomborban megindultak, néhányszor felszólaltam és tehetségemhez képest iparkodtam a pártnak gyenge tollammal szolgálatot tenni. Azután elhallgattam, mert pártunk ügyének vezetését oly férfiak kezébe láttam letéve, kiknek az én támogatásomra vajmi kevés szükségük van.

Pártunk ügyét magukévá tették azon férfiak, kik városunknak tősgyökeres polgárai, kik nem a véletlen folytán jutottak ide, kik nemcsak maguk is itt születtek, hanem már atyáik is a város polgárai voltak, kiket a városhoz a legszorosabb kötélek fűzik, kiket évtizedeken keresztül mindig városunk javának előmozdításán fáradozni láttunk, kik soha sem iparkodtak máshol szerepelni, hanem megelégedtek azzal, hogyha szülővárosuknak tehettek szolgálatokat és kik mindig és minden körülmények közt a város polgáraital együtt éreztek, részt vettek azok örömeiben és bajaiban.

Most sem azért szólalok fel, mintha pártunknak arra szüksége volna. Oly szilárdan áll az, hogy az ellenzék minden káromkodása, piszkolódása és izgatása annak mit sem árt. Hanem azért, mert a város polgárait egy oly körülményre akarom figyelmesé tenni, mely ugy látszik eddig nekik fel sem tűnt, de nekem, a csendes szemlélőnek figyelmét már régen felkeltette.

Ez pedig az, hogy azok, kik városunk polgárságát továbbra is az ellenzékieskedés járszallagján vezetni akarják, először nem a város szüleit; másodsor pedig az, hogy mennyire nem érdeklődnek azok — az egy képviselőválasztást kivéve — a város ügyei iránt.

Nem vagyok én annyira megcsontosodott zombori, hogy azt, a ki nem született itt, nem tartanám hivatottnak a város ügyeiben részt venni. Távol áll tőlem ilyen nézet. Sőt ellenkezőleg, miután a városok hivatása a környék művelt közönségét magába kebelezni és főleg az által az intelligens közönségét szaporítani: örömmel látom minden művelt embernek ide telepedését; de a beköltözöttől elvárom, hogy az esetben, ha a közéletben szerepet akar játszani, ha a népet vezetni akarja, váljék valóban a város polgárává, vegyen folyton részt annak közügyeiben, érintkezék a város polgáraital és ezen folytonos működés és érintkezés által a város érdekeivel megismerkedjen, iparkodjék annak hasznára válni.

Az ilyen beköltözötteket ugy én, valamint a város polgársága igen szívesen látja és szívesen fogadja nemcsak a maga körébe, hanem ha szellemi fölényét felismeri, szívesen fogadja el vezéreül is.

De az olyan beköltözötteket, mint éppen a helybeli ellenzék szerepvivői, kik a város polgárait csak arra akarják felhasználni, hogy segélyükkel a főispánnal dacoljanak, hogy egy országos ellenzéki vezértérő előtt befolyásukat fitogtathassák, hogy a város polgárait hajtóvadászatuknál hajtóknak felhasználják, a nélkül, hogy a vezérszerephez szükséges kiváló tulajdonokkal bírnának, vagy valamiben is a városnak és polgáraital hasznukra, segítségükre lennének: az ilyen embereket nem látom szívesen, és a város polgárait mindig óva fogom inteni, hogy azok által magukat felhasználtatni ne engedjék.

Felhívok mindenkit, mondja el nekem, vajjon a helybeli ellenzék vezére vett-e részt valaha a városot érdeklő valamely közügy előmozdításában? Vett-e részt valamely, a város polgáira nézve hasznos társadalmi mozgalomban? Érintkezék-e a város polgáraital, a képviselőválasztásokat kivéve, valaha? Tett-e valamit valamikor a város érdekében? Soha! Annyira nem törődik Zombor városával, hogy annak dacára, miszerint adófizetés alapján a város törvényhatósági bizottságában foglalhatna helyet, nem itt, hanem a vár-

megyénél gyakorolja jogait és sem neki, sem öcsésének még eddig nem jutott eszébe, hogy legalább mutatókép, egyszer tán jó lenne Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának is tagja lenni és ez úton részt venni azon város közügyeiben, melyben pártvezéri, illetőleg alvezéri szerepet játszani kívánnak.

Ezen példa annyira ragadós, hogy azt még a város imént volt képviselője is követte. Mert ő, annak dacára, hogy neki semmiféle törvényes címe nincsen arra, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságában helyet foglaljon, nem birván ingatlant és nem fizetvén a vármegye területén adót: mégis inkább állandóan igénybe vette a vármegyének általa mindig ócsárolt vezérérőfi elnézését, mintsem hogy megválasztatta volna magát azon város törvényhatósági bizottságába tagul, melynek adófizető polgára és melynek képviselője volt.

És hogy ezen megvetéssel határos fölsejtelés külsőleg is félreismerhetlenül igazolva legyen: szedte-vette sátorfáját és elment innen még lakni is, nehogy valaki azok közül, akik szavazatukkal módra emelték, valaha kérhessen vagy várhasson tőle valamit.

Ez természetesen nagyon kényelmes az illetőkre, mert ha azok, kiket ők a képviselőválasztások alkalmával saját céljaikra felhasználnak, elmennek a pártvezérhez, az országgyűlési képviselőhöz, hogy egyik vagy másik ügyükben a városi hatóságnál, a város törvényhatósági bizottságában segítségükre legyenek; ha egyik vagy másik polgár fiát, rokonát kíváná a városnál valamely hivatali állásra az ő segítségükkel megválasztatni; ha valamely a város összes lakosságát érdeklő közügyről van szó és annál való közreműködésre felhivatnak: azt felelik rá, „hogy mindent szívesen megtennének, szívesen közreműködnének, de nekik ott nincs szavuk; mert ő nekik kicsiny ez a város, ők inkább a nemes vármegyénél szerepelnek.“

Kevesen vették valószínűleg észre, mert hisz nem mindenkinek jutott eszébe, mint nekem, azon soha napvilágot nem látott famózus proklamáció, mellyel a helybeli ellenzék husvét előtt az aláírás fogdosást megkezdte, hogy ezen proklamációt aláírt 13 férfi közül csakis 3, mond három zombori születésű, a többi 10 a szélrózsa minden irányából szakadt ide hozzánk és épp azon elveket követi, mint a vezér: a képviselőválasztások előtt udvarolni, hízelegni a polgároknak, a választások után, az előtt 3 évig, jövendőre 5 évig azok érdekében mit sem tenni, azokat teljesen ignorálni.

Csodálkozni lehet rajta, hogy mégis találkozik városunk polgárai közt oly rövidlátó, ki magát az ellenzék vezérszereplői által rászédetni engedti. Igaz, hogy csekély azok száma, de az sem válik az illetőknek dicsőségére.

Én itt születtem, itt nevelkedtem, ismerem Zombor város lakóinak tulajdonságait; felette kellemes csalódom bennük, ha bekövetkeznek az, hogy mennének utólag azok után, kik 3 év előtt hű ígérettel elesábitották őket, 3 évig nem törődtek velük és 3 év múlva újra jönnek voksért, hogy 5 évig megint tájéukra sem menjenek.

Óva intlek benneteket polgárok, ne menjetek idegen próféták után.

Bácskai.

## A palánkai kiállítás megnyitása.

— Saját külön tudósítónktól. —

Az apatini hajóállomásnál szombaton d. e. 12-kor Sándor Béla, Schmausz Endre, Schlagetter Gyula és Dobák Béla urak várták a „Ferenc József“ hajót, melyről Gromon Dezső államtitkár urnak, a kiállítás védnökének, barátságos örömtől sugárzó arca mosolygott feléjük. Gombosnál a társaság Zichy Jenő gróffal, Polyakovits Alajos szabadkai volt tanárral, Rausch fővárosi és Trischler szegedi kereskedőkkel meggyűzősödve, vig társas ebédrel rövidítette meg az utat. Palánkára 4 órakor értek; nagyszerű festői

látványt nyújtott a parton tolongó 3—4000 főnyi embertömeg. A magas vendéget Mezey Károly, a kiállítás elnöke fogadta s megköszönvén neki a fővédnökség elfogadását, utalt a népszerű név által előteremtett nagy sikerre. Az államtitkár ur veleszületett szeretetreméltósággal megköszönte a figyelmet és mozsárdurrogás, zeneszó mellett a községházára gyalogoltunk. Itt Harlikovits pártelnök megköszönte Gromonnak, mint a kerület képviselőjének eddigi működését, s a beszámolót neki a közte és választói közötti közeli benső viszonyról fogva, a választó közönség nevében elengedte.

Azonban Gromon ur beszámolt és hálát mondván a személye iránt harmadizben egyhangulag nyilvánult bizalomért, óhaját fejezte ki: vajha a megye többi kerületei is ily elismerést tanusítanának mindazon elvek iránt, melyekkel a szabadelvű párt a nemzetet fölvirágoztatni törekszik. Majd meg Szauter obrováci plébános németül, Gruics szilbási jegyző pedig szerbül fölkérték, hogy a jelöltséget újból fogadja el. A jelölt a bizalmat németül és szerbül szépen megköszönte s a jelöltséget elfogadta.

Ezután lakására Mezey Károlyhoz vonult és fél 7-kor tizenkét küldöttséget fogadott. Először a kath. és g. kel. klérus, aztán Iglódy alezredes, majd a helybeli kir. hivatalok, az ügyvédi kar, választó kerületének hódásghí járásbeli küldöttsége Vissy főszolgabíró vezetése alatt, Csupor főszolgabíró 13 község képviselőivel, Bácsujfalu, Gajdobra, Palánka, Pivnica községek, Szláv községjegyző és a budapesti kiállítók tisztelegtek.

Fél kilenckor Mezey Károlynál rendkívül díszes vacsora volt, melyen résztvettek: Gromon Dezső államtitkár, gr. Zichy Jenő, Sándor Béla, Schmausz Endre, Lobmayer István, Csupor Gyula, Nagy Mihály, Nagy István, Vissy József, Poppovits Aurél, Hipp Miklós, Polyakovits Alajos, Dobák Béla, Schlagetter Gyula, Trischler Péter és Mezey Imre.

Kilenc óra után a kerület választói nagyszerű fáklásmennettel tisztelték meg képviselő-jelöltjüket; szónokuk Michelsz Károly ottani népszerű kendergyáros volt. Az ünnepeket röviden, de meglátottan felelt a szép szónoklatra.

Tíz óra tájban értesülvén az ünnep hőse, hogy a „Duna“ vendéglőben a választók százával lesik-várják, Csupor főszolgabíró kíséretében kedvükért oda látogatott, ahol aztán Mihajlovits bácsi jegyző magyarul és németül, Lemaitis ópalánkai jegyző szerbül, majd Müller Antal németpalánkai bíró a nép nyelvén németül kívánta, hogy Gromon urat még sokszor legyen szerencséjük megválaszthatni képviselőjüknek. Ezután a jelenlévőkkel ő méltósága mintegy másfél órán át fesztelen leereszkedéssel társalkodva, pihenőre tért.

Vasárnap reggel 10 órakor a közönség színe-java Michelsz János vezetése mellett fölkérte a fővédnököt, hogy szíveskednék a kiállításba elfáradni s azt magas megjelenésével megnyitni. A főntebb nevezettek kivül a kísérethez csatlakozott még Parsetich Félix Ujvidék és Baja városok főispánja s megindult a díszes menet zeneszó mellett a nemes izlésű kaszinói épületbe, a kiállítás helyszínére. Itt Mezey elnök fölkérésére a kiállítást ő méltósága megnyitottak nyilvánította.

A legkomolyabban mondhatom, hogy a kiállítás ugy mennyiségileg, mint különösen minőségileg reám is, aki már sok kiállítást láttam, a legjobb benyomást tette és kicsiben a budapesti orsz. kiállítás benyomásához hasonló kellemes érzést keltett bennem.

Valóban nagyon kívánatos volna, ha mindenki, aki csak teheti, meglepné önmagát ezzel a kellemes látogatással.

A fővédnök urnak első körszemléje egy álló óráig tartott s a Michels-testvérek kendergyártmányainál, valamint a palánkai gőzmalom izléses emelvényénél nagy kedvteliséssel időzött. Gazdag és izléses a palánkai hölgyek nagy szekrénye és gróf Bethlennének 34 kiállított darabja. A palán-

kai elemi iskola tanulságos és értelmes tanszeret rakta ki mutatába. Harlikovits Károly saját termésű horait tette közszemlére. A gróf Chottek futtakai uradalma rendkívül gazdagon és sokoldalúan van képviselve. Doleschál apatini asztalos, izléses polgári butorokat mutat be. A Geitner és Rausch budapesti ismert cég, a legújabb házi, gazdasági és különösen borászati szereket tette közszemlére. De utóvégre minden szép és tanulságos látni valót el nem sorolhatok; legyen elég annyit megjegyezni, hogy a kiállításban 356 egyén vesz részt, köztük 18 budapesti és 72 szlavóniai cég. Ezen száraz adatok is mutatják, hogy a palánki kiállítás mindenkit meglepő nagyméretűvé nőtte ki magát.

Egy órákor 209 terítékű bankett volt, melyen a lelkesedés puskaporát Csupor főszolgabíró az ő valóban gyújtó szónoki ajkaival robbantotta föl, midőn a fővédnököt, mint a nap sikerének büvéjét éltette. A viharos éljenzés között szinte alig lehetett a ropogó tarackok durrogását hallani. Gromon ömeltősága vonzó szerénységgel magától az ő érdemes kerülete buzgó termelőire és ügyes iparosaira s ezek összetartó lelkére, Mezey Károly kiállítási elnökre, valamint a kiállítás derék tisztí karára hárítja az érdemet s őket élteti. Mezey gróf Zichy, Zichy gróf Gromonnak a gazdasági haladásra irányuló programját élteti. Kleiner Adolf esperes Sándor Bélára a vármegye közszertetben álló főispánjára emelt poharat. Mezey a szlavóniai vendégeket, névszerint Szodényi iparkamarai elnököt, míg Szauder plébános Paresetich főispánt, Paresetich Mezeyt, Szodényi (kissé tört magyarsággal) a szlavóniai testvérek nevében a magyarságot, Gruics szilbási jegyző (szerbül) az alispánt, Csupor Lobmayer trvszéki elnököt, Sándor Béla Rausch budapesti gyárost, Rausch újból Sándor Béla főispán urat, mint az iparosok barátját, Csupor a hazai gyáriparnak becsületesszerű Michels testvéreket, névszerint Károlyt élteti, Gromon államtitkár főispánkori emlékeibe visszanyulva, élteti a vármegyei főispán és alispán urakat; Schmauz alispán Láng p. ü. tanácsost dohánytermelésünk erős támaszát, ez ismét a gazdaközönseget köszöntötte föl.

Ezután az államtitkár ur szívből szívhez szólva megköszöni a nagyszerű ünnepélyes fogadtatást, melyen a fejedelmeket fényesebben igen, de lelkesebben megtisztelni talán azokat sem lehet.

Négy órákor az egész vendégkaszorú a kiállításba vonult, ahol Kalmár fényképész sikerült fölvételeket eszközölt.

Délután öt óráig 200 ingyenes vendégen kívül ötszáz forint volt a napi bevétel.

A belépő jegyek köznapon 30 krba, vasárnap 20 krba kerülnek.

A rend a nagy sokadalom dacára mindenütt példás volt, amiért Csupor Gyula fő- és Mezey Imre szolgabíró urak érdemelnek elismerést.

A kiállításra számos üdvözlő sürgöny érkezett Zomborból, Topolyáról, Dunapatajról, Budapestről stb.

Este a „Duna“ szállóházban díszelőadásul színre került „A falu rossza“ zsufoált ház ciött. A hangulat fűlséges. Don Pedro

## Választási mozgalmak.

**Beszámoló.** Csonoplyáról írják: Május hó 30-án érkezett nagyraesett képviselőnk Széchenyi Jenő N. Militesről hozzánk, beszámoló beszédét megtartandó. D. u. 2 órákor lázas türelmetlenséggel vonultak fel a lovasok és a kocsik, hogy Széchenyi Jenő fogadtatására a község határáig eljén menjenek. A jelzett elindulási időt a lelkesültség nem várhatta be, az előre száguldó lovasbandérium nyomát, közel 75 kocsit követve s ez imponáns menet, utközben nem találkoztván a képviselővel, annak n. milites lakásáig meg sem állt, hol a választó polgárok szűnni nem akaró ovációja s a kölesönös üdvözlések után a menet csakhamar visszaindult, élén a képviselővel, Csonoplyára. A kocsik száma, a n. milites választó polgárok csatlakozása folytán, ekkor már 104-re szaporodott fel. A menet végét alig lehetett belátni. Megérkezvén Csonoplyára, már a község első utcájában tamburaszó és virág koszorúkkal üdvözölte a polgárság a képviselőt. A főntán ékesen fellebögött — Csonoplyára meg nem látta — diadalkapu hirdette a választó község lelkesedését s a nap győzelmi ünnepét. Az ellenzék irigységében s törpességében láttán fékevesztett dühében bérlet síhederek által tapintatlan demonstrációt inscenizott, mit a fényes s imponáló menet gúnymossalval és megvetéssel viszonozt, mely a demonstrálók kinyját még inkább fokozta. Megjegyzem itt, hogy előtte való nap az ellenzék jelöltjének programbeszédét a nagy számmal jelenlevő kormánypartii választók szó nélkül hallgatták végig. Csonoplyára község nevében képviselőnk főtiszt. Mayer Nándor helybeli plébános üdvözölte magyar és német nyelven, kinek ékes szavait szakadatlan lelkes éljenzés kísérte; beszédje végén felszólította képviselőnk a jelöltség újbóli elfogadására. Az üdvözlő beszéd előtt szeretett képviselőnk ismét egy virágkoszorúval lett kitüntetve. Ekkor megtartván képviselőnk magyar, német és bunyevác nyelven beszámoló beszédjét, mely szívre, észre egyaránt meggyőző érveket hatott, a jelöltséget újból elfogadta. Szavait folytonos helyeslés és éljenzés szakította meg. Bucsuzól Rómic Gerő helybeli káplán bunyó nyelven üdvözölte lelkes beszédében a képviselőt. Az ellenzék egy részeg s néhány felbérlet suhanc közbizáltsága a választókat csak nevetésre ingerelték, látván mennyire erődködnék és sérti őket a szabadelvűpart fényes ünnepe és győzelmi tu-

data. A menet ezután Kerynyjára indult. Innen visszajövet képviselőnk a csonoplyai kasznót tisztelte meg látogatásával, hol Konecsk János alelnök üdvözölte őt a kasznó nevében s egyszersmind tudomására hozta tisztelbeli tagul való megválasztását. Széchenyi megköszönvén a kitüntetést, azon óhaját fejezte ki, hogy közelebb akar hozzánk állani, nem vendégünk, de egészen a miénk óhajtana lenni s kéri, hogy rendes tagja lehessen a kasznónak. Szavait szűnni nem akaró lelkes ováció kísérte. Utána a főszolgabíró, a helybeli jegyző s mások poharat emeltek a képviselőre, a választó polgárookra, a szabadelvű zászló győzelmére stb. Félórai itt időzés után képviselőnk virágkoszorúktól terhes kocsiján vezetvén, tarack durrogatás és folytonos „Eljén Széchenyi Jenő!“ kiáltás közt távozott baza.

**Deszpot-Szt. Ivánról írják:** Rohonyi Gyula Kulpin kerületi képviselőjelöltünk f. hó 2-án reggeli 8 és 9 óra között jött községünkbe. Már 7 óra tájban gyülekeztek a választók a község házában, honnan 10 kocsin, élükön Vujkov Tósa községi bíráló és Mandies Döme községi segédjegyzővel az O-Sóvéről jövő képviselő jelöltünk elé mentek. A határon lelkes „zsivó“-val fogadták, s miután képviselő jelöltünk Mandies Döme segédjegyző rövid „Isten hozott“-tal üdvözölte, az elébe ment választók folyton „zsivó“-k közt a község házához kísérték, hol jelöltünk ügyszólván az összes választók előtt megtartotta programbeszédjét. Programbeszédjét a hallgatóság harsogó zsivókkal fogadta. Majd hazafias érzelmű plébánosunk Grigorevits Péter rövid, de talpraesett beszédjében érdekeink hathatós képviseletére kérte föl. Ezek után ugyanazok, kik képviselőjelöltünket fogadták, Kulpin község határáig el is kísérték, s lelkes zsivókkal búcsút vettek tőle.

**Béreg községében,** ami a választási mozgalmat illeti, csak egyes számban lehet mindekkorig szólani, a mennyiben eddig csak a kormányparté a tér, az ellenzék még mi jelt sem adott önmagáról, és ez egész választókerületünkre kiterjeszhető. Szóba jött ugyan egyes verzió, de mindekkorig csendes és Béregben csak szórványosan vannak, kiknek azonban nincs vezetőjük. E hó 4-én tette meg körutját nagys. Latinovits Ernő szabadelvű képviselőjelölt ur, ki Borsódról jöve kíséretével reggeli 10 órákor megérkezett. Grosser Lajos jegyző mindent megtett a méltó fogadtatás minél imponzánsabbá tételére s lovas bandériummal és hosszú kocsisárral élén mozsarak durrögése mellett vonult végig a község házához, hol Vidákovits István plébános ur fogadta lelkes szónoklattal. Ezután megtartotta programbeszédét lelkes éljenzések között, melyet dalmát nyelven Batori borsódi plébános ur tolmácsolt; s mintegy 1 1/2 órai időzés után azon meggyőződésben távozhatott, hogy Béreg község kizárólagos többsége azon zászló követőt, mely iránti bizalmi szavazatukat a kormány üdvös működésének támogatására az ő kezébe kívánják fektetni.

**Pacsérről írják:** Nagyságos Széchenyi Jenő szeretett országgy. képviselőnk f. hó 5-én eljött, hogy beszámoljon három évi működéséről. A fogadtatás, melyben részesült, ugyan leirhatlan, mindazonáltal a lelkesedés nyilvánulását következőkben adjuk: A menet 10 órákor indult a csonoplyai út felé; mintegy 40 előkelő polgári ifju képezte a menet előtt a lovas bandériumot, utána körülbelül 60—70 kocsit telve választópolgárokkal, számos zászlóval indult meg, hogy szívből szeretett képviselőjét üdvözölje s az új győzelem biztosítását láttassa. A határon Kovács Sándor községi jegyző, akinek fő-érdeme az eddigi ellenzék érzelmű lakosság között a kormány hazafias elveinek érdekelni terjesztése, meleg szavakban fogadta. Az éljenzés hazáig szűnni nem akart. Nemsokára az igazán díszes menet a község háza udvarába ért, hol először is a kis Krappenheim Mariska s még mások is nyújtották át az ártatlanság pírjával díszes koszorúkat és virágosokrukat; ezután az elvű barátok nevében Barys Miklós ev. ref. segédlelkész, ismert szónokunk s tántoríthatlan jellem, igaz, őszinte szavakkal üdvözölte a nap hőseit, esetelte a szívek érzelmeit s fejtegette népszerű nyelven jelenlegi kormányunk tapintatos s önfeláldozó ünzetlen politikáját. Végre maga a képviselő lépett a szónoki emelvényre, forrón üdvözölvén az összegyűlt választókat, köszönő hálás szavakban adva kifejezést szíve örömeinek a felett, hogy a község közszeretével őt emnyire kitünteti, ily ováció fogadtatásban részesíti. Elmondta híven a kormányunk rövid 3 évi áldásdus működését, felemlítve ennek évek óta ünzetlen, igaz hazafias magatartását, hasznos megteremtett és még esirában levő intézményeit, buzgó működését a hazai érdekek, különösen: a tudomány, művészet, ipar, kereskedelem és gazdasági állapotok körül, melyeknek a legmagasabb fokait csak ugy érhetjük el, ha önfeláldozó kormányunknak hű ragaszkodásunkkal adozunk s tőle, míg ez irányban haladni akar, el nem fordulunk. Hálás köszönetet mond még az újra ráruházott bizalomért s igéri, hogy községünk érdekeit szem elől soha sem fogja téveszteni. Beszédjét szüntelen éljenkiáltások kísérték. Ha már összehasonlítjuk az egy héttel ezelőtt itt járt ellenzék képviselő-jelölt Vujevich Zakár fogadtatását és e maít, ugy azt találjuk, hogy Széchenyi Jenő győzelme bizony. Rövid itt időzés után fényes kísérettel Ó-Morovicára ment közközölt képviselőnk.

**Gróf Apponyi Albert** f. é. jun. 1-én Kulan is megfordult Százvó ur kíséretében. Rácz György ur vendégei voltak, akit állítólag ellenzék jelöltül fel-leptetni volt tervük. Rácz György azonban a jelöltséget el nem fogadta.

**A rigyciai** választókerületből írják nekünk: Borsódi és katymári Latinovits Ernő kerületünknek pártkülönbség nélkül kegyelt jelöltje, a napokban járta be a községeket és mindenütt a tisztelgetés s ragaszkodásnak oly élénk nyilvánulataival találkozott, hogy azokból következtetve, nemesak megválasztását tekinthetni minden eshetőséggel szemben föltétlenül biztosnak; hanem előre is lehet örülni annak, hogy közte és választói között oly szívélyes és benső kapcsolat létesül, mely az ifju honatyára a népszerűségnek, választóira pedig a mindenkör bőkezű s befolyásos pártfogónak előnyeit fogja hárítani. Fogadtatása mindenütt egyiránt szívélyes volt, beszédje pedig ugy az általános helyzet, mint a kerület különleges érdekei szempontjából lelkes visszhangra talált. Ami tehát a rigyciai járást illeti, már most bátran felkiálthatunk: Eljén Latinovits Ernő közszeretben álló képviselőnk. Vasárnap 9 órákor értünk Sztanisitra; a jelöltet a határon Soor Ferenc dr., a községben Goldscharek József prépost-plébános fogadta. Eljén ment 83 kocsin 221 választó és 38 tagú bandérium. Innen 1/11-kor Krusevya felé haladtunk. A határon Róth István bíró, a községben

Szende Lőrinc jegyző volt a szónok s a községből 14 lovas és 24 kocsin 49 választó csatlakozott a kísérethez. 12 óra felé értünk Gákovára, hol „Isten hozott“ felirattal diadaliv okozott kedves meglepetést. A határon Mayer Adam bíró 38 kocsin 97 választóval és 35 lovassal várt s a község nevében szép köszöntőt mondott, bent pedig Bauer György adminisztrator talpraesett szónoklattal fogadta a jelöltet. A jegyző Jung Antal kedves családi körében 30 terítékű ebéd volt, sok szellemes köszöntővel. Délután 4 órákor értünk a kolluthi határhoz, ahol Zimmermann György aljegyző volt a szónok, bent a községben pedig Brihaesek József plébános, kit ismert ellenzék érzelme dacára annyira meghatótt hiveinek egyhangú ragaszkodása, hogy a község magasabb tudárekeiért, mint jó pásztorhoz illik, alárendelni kőzte meggyőződését az okos érdekközönseggnek. Ha van leirhatatlan fogadtatás, akkor a kolluthi csakugyan az volt. Hires kortések állítják, hogy még jelöltet így ünnepeleve nem láttak.

**Kisvácsról írják:** Rohonyi Gyula ur, orsz. képviselőjelöltünk, ki Kolozsváry Sándor ur, szeretett főszolgabíránk kíséretében jött, községünkben nagy lelkesedéssel fogadtattott. Petrovác választói határunkig kísérték el, hova lovas bandériumunk nyomában 29 kocsin sietünk őt üdvözölve fogadni. A fogadás után az ünnepele meleg hangon üdvözölt bennünket; minek megtörténte után a menet községünkbe indult, hol a főteát nagy néptömeg lepte el s hol mozsarlövések hirdették az ünnepele megérkezését. A község házában hosszabb beszéddel újlag fogadtuk; mire ő teljes pathos-szal elmondá hatásos programbeszédjét. Többek közt ügyesen megérintette azon okokat, melyek az adókat egy idő óta magasra emelik, de a melyek remélhetőleg rövid idő múlva meg fognak szűnni. Tudvalevőleg a népnél ez a legérzékenyebb hír s Rohonyi ur oly művészettel pendítette meg azt, hogy hatása nem fájdalmat vagy elesétségést, hanem megnyugvást és boldog jövőhöz fűződő reményt idézett elő bennünk. A nép nagy lelkesedéssel megérintette a szónokot s megvárta míg kedvelt követ-jelöltje a vendégkeret jegyzőnk lakásán uti fardalmait kissé kipihente. Ezen félórai pihenés után hintájába szállt s mi ismét lovas bandériummal a pirosi határig számos kocsin kísértük el, hol a mi és az ő részéről történt szívélyes bucsuvétel után a pirosi választók üdvözlését fogadta. Rohonyi ur választóinkat annyira megnyerte, hogy netalán ellenjelölt föllepte esetén is, egyhangulag fognak reá szavazni.

**Ritka** kedélyes pártlakomát tartottak az apatini kerület notabilitásai e hó 4-én Gomoson, a dunaparti eszárdánál. A jelenlevők száma 30—40 volt; ott láttuk Fernbach Antalt, az apatini ker. szeretett képviselőjét, dr. Láng járásorvost és Schmauz Tóni ügyvéd urakat Apatinból; Sztankovits nagybirtokos urat Sztapárról, Rónay címz. kanonok, esperes-plébános és volt orsz. képviselő urat és Rauschenberger Adolf közs. jegyző urat Pr.-Szt. Ivánról; Pletikoszits Sándor c. kanonok kir. ed. esperes és plébános, tiszt. Mihálovits Endre s. lelkész, Fritsche Ernő m. kir. postamester, Gräber Ferenc és Szuppek Béla nagybirtokos, Friedmann orvos, Zombory tanító stb. Szóntárol s kit a legelső között kellett volna említenem: Prónay Aurél báró ur ömeltőségát Doroszlórl. Az izletes és kitünően nyakított duna! hal- és juhparikás s az asztalon hosszú nyakú palackokban rejlő valóságos nektár csakhamar jó kedélyhangulatot idézett elő. Gyönyörűbbnél-gyönyörűbb, szíves szőlő remek tósztokban nem volt hiány; de ez nem is esoda, mert oly elismert jeles szónokok voltak együtt, kiket egész Bácska ismer. Az első felköszöntő Rónay ónsága mondotta Fernbach Antalra, mint a ker. érdemű képviselőjére s kívánt neki igazán szívből mathuzaléni életkort. A második felköszöntőt Pletikoszits Sándor ónsága mondá el, azon reményének teljesülésére emelven poharát, hogy a ker. közszeret- és besülésnek örvendő képviselőjelöltjének, Fernbach Antalnak zászlaja fog győzni. Most Fernbach Antal szellemes felköszöntőben mondott sikerült tósztot az előtte szólókra. Majd Schmauz Tóni barátunk az apatini kerület legihesebb szónokára, Mihálovits Endrere mondott igen szép felköszöntőt, melyben Mihálovits érdemét méltányolta; Mihálovits visszautasította remek beszédében a tósztnak reá vonatkozó dícsérő szavait, mert — ugymond — őt csakis a hazaszeretet kötelme vezérelte, egyéb érdeme nincs. Most Prónay báró ur emelkedett fel s mondott gyönyörtő szónoki vervel dícsérő felköszöntőt Mihálovitsra s ez viszont Prónay báró urra, melynek végzetével Schmauz Tóni bátyánk a társaságot megvendégelő kedves házi-asszonyra, a mi kedves és jó Fritsche Ernőnkre mondott humoros tósztot s befejezéstül Mihálovits állt fel, remek beszédében a haza jólétére írté poharát. Mondanom sem kell, hogy minden tószot után harsány éljen és taps hangzott fel. Mihálovitsnak pedig a hazára mondott páratlan szép felköszöntője alatt és után nem tikollhattak el azon könnyűket, mik szemecinkből akarattalul is előtörték. Dunaparti.

**Pertováról írják:** Folyó hó 3-án reggeli 1/2 órákor községünk nagyszámú választó közönsege összegyűlt a község házában és a gyülekezés után, zászlók, virágok- s szallagokkal feldíszített lovasbandérium által vezetve, mintegy 40 kocsin kivonult községünk határszélére, üdvözölni szeretve tisztelt képviselőjelöltünket, a szabadelvű párthoz tartozó Rohonyi Gyula urat, ki nem sokára megérkezett Glozsán községbeli választó polgárok kísérete s lovasbandérium előlovaglása mellett. A határnál harsogó éljenekkel fogadtattott s a kölesönös üdvözlések után, Szalay Károly jegyző ur meleg szavakban fejezte ki a választóközönseggel tisztelést, biztosította a jelölt urat, hogy a község összes választói ismervé eddigi érdemeit, teljes bizalommal viseltetnek iránta, mindannyian zászlaja alá sorakoznak s szavazatukkal támogatni fogják. Erre Rohonyi Gyula ur előre megköszönvén a benne helyezett bizalmat, igéri, miszerint szíven fogja hordani kerületének érdekeit. Általános tetszés és harsogó éljenzések kísérete mellett megindult a bandérium s utána a jelölt ur kocsiját kísérő menet. Amint a községhez közel értünk hallhatók lettek a mozsarak dörgései, a községbe pedig mindenütt ünnepi díszbe öltözött népesport által, hosszasan éljenzése zenével fogadtattott a jelölt ur. Ez az ünnepeles fogadtatás tartott egész a község házáig, ahol a kocsikról történt lezállás után, emelkedett hangulatu beszéddel üdvözölte Rohonyi Gyula képviselőjelölt urat a község lelkesze Mrva György ur, felkérvén, miszerint szíves legyen programbeszédét elmondani. Erre általános és hosszantartó éljenektől kíserve fellépett a jelölt ur az emelvényre,

kijelentvén, miszerint a szabadelvű párthoz csatlakozik, mely pártnak fő elve a szabadság, egyenlőség és testvériség. Továbbá felhozta beszédében, hogy megválasztása esetén szívesen fogja hordani a község s egy egész választókerületet érdeklő ügyeket s teljes erejéből oda fog hatni, miszerint a benne helyezett bizalomnak megfelelően. Végül köszönetet mond az ünnepélyes fogadtatás s a tömeges megjelenésért a választó közönségnek. Amire felharsant a pár percig tartó éljenzés. Ezek után a képviselőjelölt ur a jelenlévő polgárokkal szót váltva, éljenzések között eltávozott a jegyzői lakra ahol is a szomszéd községek u. m. Kulpin, O-Sóóvé, Uj-Sóóvé és Glozsán községbeli választók kik üdvözlő-tétre átjöttek, elbúcsúztak tőle azzal, hogy „viszontlátásra a választásnál“. Délutáni 2 órakor újra összegyűlvén a díszes banderium s a választók nagy száma, elkísérte a képviselőjelölt urat Kiszács község határáig, ahol érzékeny szavakban elbúcsúzták tőle még egyszer felharsant az éljen, mire jelölt ur a fennt említett viszontlátásig még egyszer megköszönvén a reményen felüli iránta való ragaszkodást és vonzalmat, úgy az ünnepélyes és nem várt fényes fogadtatást s kíséretet. — Ellenjelöltet a kerületbe az ellenzék még felállítani sem mer, mert az egész választó kerület csak Rohonyi Gyula urtól lelkesedik.

**Politikai pártmozgalmak.** A „Z. és V.“ Vujevich Zakár függetlenségi s 48-as képviselőjelöltnek a keryajai választókerületben tett körútját megírva, Bajmokra vonatkozólag oly állításokat közzéalt, melyeket — minthogy az igazsággal homlokegyenest ellenkeznek és mert a közvélemény félrevezetésére szolgálhatnának — szó nélkül nem hagyhatók. Bajmokról bizony nem 50 kocsis és 30 lovas ment Vujevich elé, hanem 14 kocsis és 2 lovas s mindösszesen 11 választó polgár. Ha már kell, hát megstíguk a t. tudósító urnak, hogy látszerve aligha nem hibás. Különbben még azt is láthatta volna, hogy azon általa 50 kocsinak nézett, de tényleg csak 14 kocsiból álló menetben 3 kocsis gyermek és 1 kocsis trombitás is részt vett. Nem szivesen bár, de a tudósító ur referációjának másik részét is kellő világításba kell helyeznem. A közleménynek Rédei felfüggesztését illető kitétele ugyanis szintén nem felel meg a valóságnak. Tény az ellenkező, hogy t. i. Rédei felfüggesztése által sok, különben ellenzéki polgár kormánypartivá lett, mert ad oculos behizonnyulva látják, hogy közállapotaink távolról sem oly kétségbeesztők, mint az ellenzéki urak uton-utófélen fennen hirdetik. Nem áll az sem, hogy a népből azon hit kapott volna lábra, miszerint Rédeit a választások kedvéért és csakis azok tartamára fűggesztették fel. Bajmokon biz, higgyék el jó urak, most sem áll jobban az ellenzék szénája, mint 3 évnek előtte; közel 200 szavazó volt a kormányparton akkor is, bizony reméljük, hogy kevés kivétellel most mind azon leszzen. Nyz.

**Külről** 1887. jun. 2. kelet alatt írja levelezőnk: Ma tartott itt meg Boskó A. Mór ur, az orsz. képviselő-választás alkalmából már előzőleg megjelent pártterkeztelen megválasztott „jelölt bizottság“ elnöke által egybehívott igen látogatott értekezlet, amelyen egyrészt a jelölt bizottság-tagszáma mintegy 150-re kiegészített, másrészt Rác György ur a leendő kijelölésre is reflektálva, azon óhajnak adott kifejezést, hogy az egész nagy kerület, s annak egyes községei, illetve lakói közötti békés egyetértésnek a jövőben való jobb fenntartása és biztosítása tekintetéből, oly jelölt állítsassék a kerületben, akire nézve párti szempontból, de egyéb s összerü oportunitási tekintetektől, az általános megálapodás kívánandó és kívánatik s a bizalom összpontosul. Az értekezlet ez irányvetet élénk tetszésnyilvánítások között magáévá tevén, szétoszlott.

**Csonoplya, 1887. június 4.**

Tekintetes szerkesztő úr!

Vujevich Zakár, a keryajai választókerület független 48-as képviselőjelöltjének a pünkösdi ünnepekben a kerületben tett körútjára (diadalútjára??!) vonatkozó s csakis irodalmi iránygyakorlatnak tekinthető hírlapi közleményét olvasva, lehetetlen szánalmas mosolyra nem gerjedni, mert a valóságot teljesen elferdítve egy eseteli a dolgokat, mint a hium óhajtott, hogy megtörténtek volna; de miután a hium desiderium nem lón faktummá, tehát az óhajtott diadalút hadd diszelegjen a türelmes papíron, a melyre mindent reá nyomhatni.

Nem felel meg a valóságnak Csonoplyára vonatkozó azon közlemény, hogy „Csonoplya község határához érve, mintegy 20 lovas és 40 kocsis jött elébünk, melyeken fölök viharos éljenzéssel fogadták a jelölt urat;“ még pedig azért nem felel meg, mert ha valaki kívánja, száz tanuval, de ha tetszik akárhánnyal is be lehet igazolni, hogy piros pünkösdi első napjának reggeli 7 órája felé kezdettek a nagykorosma körül szállogózni egy pár független választó kortes és ngvannyi szavazat nélküli adomentes hazafi: és összeszedelődőkövén 6. szóval hat kirukktól szekerre elhelyezkedének és két zászlóval diszelegve, szép esendben és rendben elindulának tisztelt képviselőjelölt uruk eléjébe; nem felelhet meg továbbá a valóságnak az sem, hogy Ns.-Militiesen 20 militiesi lovas és 30 militiesi kocsis, továbbá 10 keryajai lovas és 25 keryajai kocsis fogadták volna, mert ezen számokhoz hozzáadva a Csonoplyáról képzületben kivonult 20 lovast és 40 kocsit, a Csonoplyára való bevonulásnak 50 lovassal és 95 kocsival kellett volna megtörténnie, de nem úgy történt ám! hanem következőleg:

A programbeszéd d. e. fél 10 órakor tartatván meg, számítás tétetett arra, hogy a lakosság a 10 órai isteniszítéletre való beharangozást várva, nagy tömeget fog képezni az utcán, és úgy is volt; körülbelül fél 10 órakor csak azt veszi észre az utcán állongó közönség, hogy egy pár lovas gyerek közöbük vágat, mire Milities felé tekintve láttunk egy esomó kocsit szép esendben a községháza felé vonulni, meg is olvastuk, volt összesen 22 kocsis és 8 lovas; de ezen számot nemcsak a militiesiek, csonoplyaiak és keryajaiak, hanem az ó- és újszavaciak is képezték. De hát bene! A községháza elé érve a hatalmas függetlenségi pártból nem találkozott senki, ki a mélyen tisztelt jelölt urat üdvözölte volna, így tehát a községi jegyző csak szívességet tett mind a pártnak, mind pedig a jelöltnek, hogy loyaltással a kényelmetlen helyzetből kisegítette őket; és éppen azért hálátlanság és a politikai tisztességgel meg nem egyező eljárás volt róla szólni ezeszténi, hogy

„a dühlől mint a kocsinya úgy reszketett stb.“ gyerekes frázisokat.

A jelölt ur rákezdte a független 48-asok ismert nótáit; azonban a hallgatóságának józan gondolkodásu és ligadtabb felfogásu része, amely a választójogosultsággal bíró közönséget képezi, belátta, hogy a jelölt ur a kormányval szemben állit, de nem bizonyit, — saját álláspontját véve pedig sem nem állit, sem nem bizonyit semmit, és beszéde hatástalan maradt.

Az idő 10 órára haladván, a keresztényhivők egyenkint elszitttek a templomba Isten igéjét hallgatni anélkül, hogy egy éljennel elbucsztak volna a jelölt urtól, és így történt meg az a hiba, hogy a hallgatóság megfogott és ennek folytán a programbeszéd befejeződött.

Emnekutánna, miután útiter szerint Keryajára kellett volna menni, a bekísérő 8 lovas és 22 kocsiból álló és nem mint hirdette van 60 lovas és 150 kocsira felzaporodott menet azon szép rendben, amint jött, elindult Keryajára a halás közönség jó kívánatai mellett; hogy ott mily nagyszerű lehetett a fogadtatás és mily óriási a hatás, azt nem tudjuk, mert ott nem voltunk; de azt tudjuk, hogy a kíséretet képező 22 kocsiból a hat csonoplyai kocsis már délben itthon volt; tehát fizikailag lehetetlen volt a szivaci nagy díszbevonulásnál jelen lenni, pedig a közleményben az állítatik.

Ha minden községbeni fogadtatás úgy egyez annak leírásával, mint a csonoplyai, ugy a koncepista ur szálljon magába és mondjon mea kulpát; mert nem szép ám, különösen az értelmiségnek oly soha meg nem történt dolgokat cifra szavakkal kibokkrézni, és a közönség félrevezetésére mézes madzagul felhasználni.

**Több csonoplyai választó.**

**Körrendelet.** Az alkotmányos jogok egyik legkiválóbbja a választási jog gyakorlatának teljes szabadsága, ennek minden eshetőségekkel szemben való biztosítása kötelességemmel teszi, miszerint utasítsam a törvényhatóságot, hogy felöllesztet terhe alatt intézkedjék azonnal az iránt, hogy a különböző elvű és nézetű képviselőjelöltek fellépési s beszédei és általában a képviselő-választási mozgalom törvényes nyilvánulásai alkalmával a nézetek szabad elmondása semmikép se gátoltassék, az pedig, hogy egyesek, vagy a felizagott tömegek erőszakossághoz nyullassanak, minden viszonyok között s minden eszközzel lehetetlenné tétessék. Utasítom; hogy mindazok ellen, kik ily törvénytelenégeket megkísérelnének, vagy arra bujtogatnának, elvnezt és szemérválogatás nélkül, minden a törvény által megengedett eszközöket alkalmazza arra nézve, hogy a törvénytelen ség végrehajtásában meggátolassanak s hogy ha bárhol ilyenek mégis előfordulnának, a résztvevők megfenyítése iránt azonnal a legszigorúbb eljárás foganatosíttassék; utasítom: hogy mindazon hivatalos közegek ellen, kik e tekintetben mulasztást, vagy éppen részrehajló eljárást követnének, a törvény által előirt fegyelmi eljárást azonnal alkalmazza, s esetleg a tényálláshoz képest az illetőket az illetékes bíróságnak jelentesse fel. Végül utasítom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet minden város és községben hirdettesse ki s e hirdetésnyben a választókat nyugtassa meg az iránt, hogy ott, hol az esetleg szükséges, fegyveres erő által is biztosítva lesz a választási jog szabad s minden félelem vagy tartózkodás nélküli gyakorlása. Budapest, 1887. évi május hó 25-én. A miniszter helyett: Beniczky s. k., államtitkár.

**Hírek.**

**Bírói áthelyezések.** A Király öfelsége a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére Apáthy József, hódásági kir. járásbírósi albirónak a zombori és Babó Iván topologyai kir. járásbírósi albirónak az aradi kir. járásbíróshoz kért áthelyeztetését megengedte.

**Kinevezések.** A m. kir. igazságügyi miniszter Papp József félegyházi kir. járásbírósi joggyakornokot a topologyai kir. járásbíróshoz aljegyzővé; dr. Milassin Kálmán szabadkai kir. trvszéki joggyakornokot ugyanoda aljegyzővé; Paulik Géza ügyvédi irnokot a titeli kir. járásbíróshoz; Schuch Pál ügyvédi irnokot a zsabylai kir. járásbíróshoz végrehajtókká nevezte ki.

**Esperes-változás** a zombori r. k. papi kerületben. Biboros érsektünk Goldscharek József sztanisiesi prépost-plébánosnak, hajlott korával és törődött egészségével indokolt lemondását, tizenhét évi tapintatos, eredményes és áldozatkész működésének leghizelgőbb elismerése mellett, elfogadván, helyébe kerületi esperessé Inglicshoffer Károlyt, Keryajai község népszerű plébánosát, a kirillet volt jegyzőjét nevezte ki. Csak a közügynek kívánunk jót, midőn reméljük, hogy az új esperes a hivatalal a kiérdemültnek népszerűségét is öröklő s rövid idő alatt elfelejteti azon közszajnálót, melyet a pártatlan jó sziveért és lebilineselő szertetreméltóságáért egyházi s világi körökben egyiránt kegyelt kedélyes ifju öregur lelépésével mindenfelé keltett.

**(Beküldetett.)** Nyilatkozat. A „Zombor és Vidéke“ mult esőtörtökön megjelent számában ream vonatkozólag az áll:

„hogy egy kormánypárti úr nékem 50 frtos bankjegyet nyújtott át azért: hogy szavazzak a kormánypártra;“

„hogy Schaffner serfőző úr azzal fenyegetett volna, ha nem szavazok a kormánypárti jelöltre, tőle többé munkát nem kapok;“

„hogy Barthal József úr szinte azzal fenyegetett volna, ha nem fogadom el ajánlatukat, sem tőle, sem a sörházból többé munkát nem kapok.“

Ezennel kijelentem, hogy a fentebbi mindhárom állítás közül egy szó sem igaz, és velem fentebbiekről sem Schaffner, sem Barthal úr soha egy szót sem beszélt.

Felolvastott és aláíratott.  
Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 5-én  
Zmekó István,  
kovácsmester.

Az általam mai alulirt helyen és napon 355. ex. 1887. ügyszám aláf felvett hitelesítési jegyző-

könyv alapján ezennel tanusítom, miszerint általam személyesen ismert Zmekó István kovácsmester, zombori lakos a fentebbi okiratot előttem sajátkezűleg írta alá.

Zomborban, 1887. ezernyoleszáznyolevanhetedik évi június hó 5. ötödik napján.

Dr. Alföldy Gedeon,  
kir. közjegyző.

Ehhez csak annyit jegyzünk meg, hogy imé, ilyen ráfogásokkal, ilyen rágalomakkal kiméletlenkedik az éllezék s teszi tönkre a szegény iparosnak keservesen szerzett renökjét. Akiknek a becsületérzésükkel ily eszközök megférnek, csak kövessék az éllezéket. Szerk.

**A tűzoltói ünnepek rendező bizottsága** vasárnap tisztelgett a mélfóságos zászlóanyánál, a közreműködő-lelkészknél, a katonaságnál és dalárdánál és köszönetmondás közben mindenütt felújították a kellemesen töltött napok emlékeit.

**A „Kulai dalárda“** saját alapítókéje gyarapítására f. é. jun 11-én, a polg. olv. egylet termében táncsal egybekötött „dalestélyt“ rendez. Beléptíj személyenként 60 kr. Kezdeté esti 8 órakor. Tekintettel arra, hogy az alig néhány hónap óta fennálló, már is szép lendületnek indult dalár-egylet működő tagjainak ez az első nyilvános fellépése, az érdeklődés előre is igen élénk és általános. — Műsorozat: 1. „Hajósdal“ Eckert H.-tól; előadja a Dalárda. 2. „Invitation a la Valse“ Weber C. M.-tól; zongorán játsza Krishaber Mórné urhölgy. 3. „Isten dicsősége“ Beethovenól; férfi négyes, előadják: Reimholz A., Kohn A., Stojkovits Gy. és Mezey Zs. urak. 4. „Magyar népdalok“ Wusching K.-tól; előadja a dalárda. 5. „Der Abend auf der Alm“ Knebelbergertől; kettős dal, előadják: Reimholz Antalné urhölgy és Reimholz Antal ur. 6. „Jägerlust“ Astholcztól; előadja a dalárda. 7. „Sonate Pathétique“ Beethovenól; zongorán előadják: Krishaber Mórné urhölgy és Mezey Zs. ur. 8. „Ständchen“ Abt F.-tól; férfi négyes, előadják: Reimholz A., Kohn A., Stojkovits Gy. és Mezey Zs. urak. 9. „Magyar egyveleg“ Huber Károlytól; előadja a dalárda.

**Gyászhir.** Pájdalomtól megtört szívvel tudjuk rokonaink, barátaink és ismerőseinkkel, hogy szerett anyánk, nagyanyánk, dédanyánk, testvérünk, anyósunk és nagynénénk özvegy Halm Miksáné, szül. Kalapsza Franciska f. évi június hó 5-én d. u. fél 4 órakor, a halotti szentség felvételével, életének 66-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A boldogult hült tetemei f. évi június hó 7-én d. e. 10 órakor a szt. Rökushoz emezett sírkertben fognak örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. évi június hó 8-án reggeli 9 órakor fog az Urnak bemutatattni. Zombor, 1887. évi június hó 5-én. Béke lebegjen hamvai felett! Özv. Ruzsits szül. Halm Berta, Halm Sándor, Emil, Gyula, Ervin, Ottó gyermekei. Halm szül. Sándor Fáni, Halm szül. Balaszevits Berta, Halm szül. Dolezsal Matild, Halm szül. Cantacusenon Helén hgnó menyei. Kalapsza József, Kalapsza János fiverei. Kalapsza szül. Hauke Paula sógor-nője. Kalapsza Bella, Kalapsza Jenő. Maximovits-Ruzsits Antoniette, Popovits-Ruzsits Julia, Halm Rezső, Miklós, Frigyes unokái. Maximovits György, Branko, Julia, Popovits Lyubica, Jelka, Vera dédunokái. Popovits Dusán, Maximovits Szilárd.

**Gyógyszertárát** eszerélt Tiborfi (Titkovics) Kálmán földink, aki eddig a bajmoki patikát bírta s most Sauerborn Károlynak helybeli szép és jól fölszerelt „Angyal“ című gyógytárát megvette. A bajmoki gyógytárát Pudler Ádám szabadkai illetőségű segéd vette meg. Tiborfi (Titkovics) ur tösgyökeres zombori család sarja, így tehát benne egy régtávollevő földinket nyerjük általánosan vissza.

**Német-Palánka, 1887. június hó 2.** A zombori önkéntes tűzoltó-egylet zászló szentelési ünnepe alkalmával a parancsnokság által irányomban, és a palánkai tűzoltó-egylet többi kiküldöttje irányában tanusított felejtethlen és kitünő vendégszeretete, s nagyszerű fogadtatásért, — továbbá a főparancsnok ur mélyen tisztelt neje részéről személyem iránti kedves előzékenységeért, s végre Gallé Emil gyógyyszerész ur, mint vendég szerető házigazdám által irányomban tanusított barátságos fogadtatásért ezennel legösszintébb köszönetemnek adok kifejezést. Legyenek különben meggyőződve a zomboriak, hogy a legszebb emlékeket hozva magunkkal, érkeztünk haza, — s előttünk a zombori tűzoltói zászlószentelés mindenkor kedves, s felejtethlen emlék maradand. Kitünő tisztellett, Wenzel Henrik ö. t. mászó-parancsnok.

**Juniális.** F. hó 2-án a pacseri közs. iskola tanító-testülete juniális rendezett, mely két részből állott. Először az apróság a tanító-testülettel s számos vendéggel kivonult zeneszó kísérettel Horváth Béla ur kies fekvésű birtokára, hol mindenféle játék- és táncól esti fél 7 óráig viszhangzott az erdőeske. A gyermekesereg visszavonulása után, következett a rögtönzött program 2. része. A felnöttek társas vacsorája s a kedélyes, fesztelen jókedv nyilvánulása, mely csak késő éjfélt után ért véget a kaszinó helyiségeiben. Jól érezte ott magát mindenki. A táncolni szerető táncolt; a kedélyes társalgás kiterjedt mindennemű elméncsége. Az areok általános jóérzést áruáltak el. Kedves hölgyeink közül ott voltak: Kovács Sándor jegyzőné, Simon János aljegyzőné, Dudásné R. Bella, Kohus Jánosné, Mészáros Gizella, Weiszberger F.-né, Horváth Lajosné, Stabel Mariska stb.

**Himen.** Farkas Géza, kir. trvszéki iktató Ujvidéken, jegyet váltott Bognár Berta urhölgygel, Bognár József kulai kántornak kedves és szelleműs leányával.

**Az Eszéken** megjelenő „Slavonische Presse“ június 2-iki számában igen rokonszenvesen emlékezik meg a zombori tűzoltói ünnepekről és az eszékiek iránt nyilvánult szives vendéglátásról s azt mondja, hogy ezen találkozás is csak bensőbbé tette az anyaországhoz való vonzalmukat.

**Himen.** Gyogyevits Milán perlaszi földbirtokos esztörtökön vezette oltárhoz rendkívül népes nászkisérlet mellett Gergurov Katica kisasszonyt. A lakodalmas menét 24 hintóból állott.

**Bérmálás.** Adán Majorossy János püspök ur öpeltősága — mint nekünk írják — f. hó 1-én és 2-án 1234 hívőnek szolgáltatta ki a bérmálás szentségét.

**Halálozás.** Vették a következő gyászjelentést: Oszv. Dimitrievic szül. Mandić Mileva a saját, úgy Milán, Mária, Sándor, Zorka és Iván öt kiskorú gyermeke, valamint rokonai nevében fájdalomtört szívvel és szomorodott lélekkel jelenti barátai és ismerőseinek, hogy felejtethetetlen férje, illetve szeretet apjuk Dimitrievic Milos bajai gör. kel. szerb. plebános, hosszas szenvedés után, folyó 1887-ik évi június 1-jére hajló éjjelen, éjfélutáni 2 órakor, életének 48-ik évében öröklétre szenderült. A boldogultnak földi maradványai f. évi június hó 2-ikán, délután 5 órakor fognak a szt. Miklóshoz címzett helyb. szerb templomban a gör. kel. szertartás szerint beszenteltetni, s aztán az itteni szerb sarkertben az anyaföldnek visszaadni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Baján, 1887. évi június hó 1-én.

**A sztanisiczi első temetkezési-egylet** alapszabályait a belügyminiszterium f. évi május 9-én 25652. VII. sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

**Halálozás.** Fábry Pál evang. lelkes f. hó 1-én Járéken hosszu szenvedés után 25 éves korában jobb létre szenderült. Ó. v. f. n.

**Halálozás.** Hevessy Bertalan volt hódásági orsz. képviselőt szombaton nagy csapás érte, hogy egyetlen fia a 6 éves Bertike meghalt. A kis halott tetemét vasárnap d. u. 3 órakor szentelték be a halottas házban és aztán Tornallyára szállították, hol a családi sírboltban temették el.

**Vasuti menetrend 1887. évi június hó 1-től.**

Szegedtől Eszékig.		Személy.	Személy.	Vegyes v.	omn. v.	Közlekedik csupán ünnepnapokon
Szeged	indul	8.00	11.44	8.50		
Horgos		8.40	12.25	9.36		
Pálcis	érkezik	9.15	1.00	10.15		
Pálcis	indul	9.16	1.02	10.17	5.40	9.00
Szabadka	érkezik	9.34	1.20	10.36	6.00	9.20
Szabadka				Vegyes v.	Személy.	Személy.
Szabadka	indul			5.25	2.10	6.40
Tavankút	"			6.05	2.50	7.20
Bajnok	"			6.33	3.21	7.49
Militics	"			7.24	4.10	8.42
Zombor	"			8.05	4.53	9.27
Szt. Iván	"			8.40	5.28	10.02
Szánta	"			9.02	5.52	10.24
Gombos	érkezik			9.21	6.11	10.43
Erdőd	indul			10.40	7.24	11.43
Dálya	"			11.29	7.46	3.28
Dráva-Szarvas	"			11.56	8.13	3.51
Eszék	érkezik			12.33	8.50	4.21
Eszéktől Szegedig.		Személy.	Vegyes v.	Személy.		
Eszék	indul	7.01	3.30	11.20		
Dráva-Szarvas	"	7.42	4.13	11.49		
Dálya	"	8.11	5.04	3.38		
Erdődre	érkezik	8.31	5.24	3.58		
Gombosról	indul	9.22	6.24	5.08		
Szánta	"	9.41	6.46	5.29		
Szt. Iván	"	10.01	7.09	5.51		
Zombor	"	10.42	8.10	6.53		
Militics	"	11.05	8.38	7.31		
Bajnok	"	11.56	9.37	8.16		
Tavankút	"	12.19	10.02	8.40		
Szabadka	érkezik	12.55	10.42	9.19		
Szabadka		Vegyes v.	Személy.	omn. v.	Személy.	Közlekedik csupán ünnepnapokon
Szabadka	indul	5.35	2.35	5.10	6.30	8.10
Pálcis	érkezik	5.54	2.53	5.29	6.48	8.29
Pálcis	indul	5.56	2.55		6.49	
Horgos	"	6.35	3.34		7.27	
Szeged	érkezik	7.16	4.13		8.06	
Zombortól Budapestig.		gyorsvonat.	Személy.	Vegyes v.		
Zombor	indul	6.53	10.42	8.10		
Szabadka	érkezik	9.19	12.55	10.42		
Szabadka	indul	9.53	2.25	11.22		
Kelebia	"		2.42	11.46		
Kis-Szállás	"		3.00	12.14		
Kis-Körös	érkezik		4.07	1.54		
Kis-Körös	indul		4.14	2.09		
Budapest	érkezik		7.30	6.50		
Budapesttől Zomborig.		Személy.	gyorsvonat.	Vegyes v.		
Budapest	indul	8.00	2.28	9.15		
Kis-Körös	érkezik	11.16	4.45	2.08		
Kis-Körös	indul	11.23	4.52	2.23		
Kis-Szállás	"	12.31	5.42	4.09		
Kelebia	"	12.48		4.37		
Szabadka	érkezik		6.06	5.00		
Szabadka	indul		2.10	6.40	5.25	
Zombor	érkezik		4.53	9.27	8.05	
Szabadkától Belgrádig.		expressv.	Vegyes v.	gyorsvonat	Személy.	
Szabadka	indul	8.50	1.46	6.18	6.15	
Csantavér	"		2.29	6.42		
Topolya	"		3.05	6.52	7.07	
Hegyes-Feketehegy	"		3.42	7.11	7.31	
Verbász-Kula	"		4.11	7.25	7.54	
Ó-Kér	"		4.39	7.41	8.16	
Kis-zács	"		5.06		8.34	
Ujvidék	"	10.51	5.55	8.18	9.03	
Zimony	érkezik	12.19	9.04	9.53	11.18	
Belgrád	"	12.32	9.31	10.10	11.35	
Belgrádtól Szabadkáig.		expressv.	gyorsvonat	Vegyes v.	Személy.	
Belgrád	indul	2.34	5.35	5.55	5.16	
Zimony	indul	2.48	6.03	6.30	5.48	
Ujvidék	"	4.23	7.44	9.54	8.12	
Kis-zács	"			10.30	8.35	
Ó-Kér	"			10.57	8.54	
Verbász-Kula	"			8.31	11.30	9.18
Hegyes-Feketehegy	"			8.45	11.55	9.37
Topolya	"			9.04	12.36	10.05
Csantavér	"			9.21	1.04	10.26
Szabadka	érkezik		6.08	9.41	1.45	10.52
Szabadkától Hajágig.		Vegyes v.	Személy.			
Szabadka (vendéglő)	indul	5.45	2.45			
Csikeria	"	6.32	3.20			
Bács-Almás	"	7.18	3.52			
Bikity-Borsód	"	8.02	4.26			
Hajág	érkezik	8.52	5.02			
Hajágtól Szabadkáig.		Személy.	Vegyes v.			
Hajág	indul	10.26	6.50			
Bikity-Borsód	"	11.05	7.51			
Bács-Almás	"	11.45	8.47			
Csikeria	"	12.10	9.21			
Szabadka (vendéglő)	érkezik	12.40	10.00			
Kis-Köröstől Kalocsáig.		Vegyes v.	Személy.			
Kis-Körös (vendéglő)	indul	11.37	5.05			
Kecel	"	12.12	5.33			
Öreg-Csertő	"	12.44	6.00			
Kalocsa	érkezik	1.11	6.23			
Kalocsától Kis-Körösig.		Személy.	Vegyes v.			
Kalocsa	indul	9.25	2.14			
Öreg-Csertő	"	9.49	2.43			
Kecel	"	10.23	3.25			
Kis-Körös	"	10.46	3.52			

Észrevétel. A kövén nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjszakai időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van ki-tüntetve.

**Kossuth és a szerbek.** Polit Mihály a lapunkban fenti cím alatt megjelent nyilatkozatra vonatkozólag a következőket írja: „Ama Hermann Ottó által tett felvilágosításra vonatkozólag, hogy Kossuth Lajos a pozsonyi országgyűlésen 1848-ban megjelent szerb küldöttséghez a Horváth Mihály és Thim József történelmi munkáiban megemlített nyilatkozatot nem tette, egy — mint hiszem — autentikus felvilágosítással szolgálhatok. Elhunyt atyám Polit János a szerb küldöttséggel szintén ott járt Pozsonyban. Ő nem egyszer, de legalább százszor elbeszélte a Kossuth és Sztratiurovics közt lefolyt heves beszélgetést. Kossuth nem azt a nyilatkozatot tette, hogy „a kard fog dönteni.“ hanem (a beszélgetés németül folyt) Kossuth szó szerint ezt mondta: „Ez esetben kardunkat össze fogjuk mérni.“ („Wir werden unsere Degen kreuzen.“) mire Sztratiurovics így válaszolt: „A szerb soh' sem volt ahhoz gyáva.“ Atyám — mint maga beszélt — e mondásnál megájtotta a Sztratiurovics kabátját. A szerb küldöttség fogadása nem az országházban, hanem Kossuth lakásán történt. Lehetséges, hogy Kossuth nem emlékszik többé a kérdéses nyilatkozatra, mert — mint elhunyt atyám beszélt — akkor számos küldöttség járt Kossuthnál.“

**A magyar kir. államvasutak** gombosi elemi népiskoláját f. hó 4-én igen szép megtiszteltetés érte: gróf Zichy Jenő ömeltósága szerencsétlenül ugyanis magas látogatásával t. Polyakovits Alajos ny. főgymn. tanár ur kíséretében a nevezett tanintézetet. Leírhatlan örömmel, a lehető legkellemebb meglegetés kíséretében fogadta ömeltóságát a nevezett iskola tanítója, Dóri Páky György, aki a nem várt és nem is sejtett magas látogatás pillanatában éppen a III. oszt. nevédekének Bács-Bodrogh megye térképén magyarázott egyetmást. Ömeltósága beléptekor az iskola tanítója előtt megnevezve magát, kijelenté, miszerint a gombosi iskola már ismerős előtte, mert az időben, amikor az felállította és megnyitva lón, ő már meglátogatta, de akkor a tanulók mind német és horvát anyanyelvűek lévén, jelenleg csakis a kíváncsiság vezette be, vajjon az elmul 7 vagy 8 év alatt mi különbséget talál. Kiváló örömmel vette ő méltósága tudomásul az iskola tanítójának ama nyilatkozatát, miszerint a tanintézetben, dacára annak, hogy a tanulók <sup>3/4</sup> részben német és horvát anyanyelvűek, egyetlen tanuló sincsen, ki a magyar nyelvet folyékonyan ne beszélne. A nemes gróf ur, kinek ereiben minden esepv vér magyar, e kijelentést örömmel vevé tudomásul s egyszerűen, hogy meggyőződést szerezzen magának, egyes kérdéseket intézett a növendékekhez a magyarok történetéből. A tapintatosan intézett kérdésekre szabatos feleletet nyert, ami föltétl elismerését azonnal ki is nyilvánította. — Az iskola felszerelése, amiben a m. kir. államvasutak igazgatóságát s a szabadkai tüzvezetőséget illeti az érdem országrésze, szintén igen megnyerte a nemes gróf ur tetszését, ki maga is birtokain több mintaszertű népközlöt tart fenn. — Bevégezve ő méltósága az iskola meglátogatását, a legnagyobb megelégedéssel távozott onnan, s leereszkedően szép szavakkal megdicsérte a tanulókat, s öt a lépesőig kisérő tanítóit ezen végszavakkal vett búcsút: „Tanító ur! Mihelyt Trefort ő excellenciájával találkozom, azonnal gratulálni fogok neki milyen szép és jó iskolája van Gomboson.“

**Névváltóztatás.** Gibis helyesebben Kibisch Mihály bajai illetőségű ugyanottani lakos vezetéki nevét „Györi“-re magyarosította.

**Árverések.** Siacsics Milos 5200 frtra b. ingatl. aug. 28. Ó-Becse. — Maurez és Landesberg 4969 frtra b. ingatl. jun. 13. Szabadka.

**A fogadás áll;** a Z. és V. azt — nem a legudvariasabb ekspedtorációk kapcsán — elfogadta. Az se baj, hogy haragszik, de most már álljon szavának és szúrja le a száz forintot, mint a „Bácska“ leszúrta a zombori Takarékpénztárban, 15,521. betéti szám alatt „Fogadás“ jellegével. Most már tehát nincs más hátra, mint hogy a szomszéd minél előbb deponálja valahol a száz frtot és a két betéti könyvnek őrzését tetszése szerint jelölje ki. Mi a jelölésbe előre is belenyugsunk.

**Vásárok** a megyében június hóban: Adán 15-én — Baracsán 17-én. — Ó-Futtakon 16-án. — Jankován 22-én. — Kulán 24-én. — Ó-Morovicán 24. utáni hétfőn. — Prigl-Szt. Ivánon 24-ike utáni hétfőn. — Zentán 22-ikét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zsalyán 20-án.

**Ó-Becse, 1887. május 30.**

(Püspöki bérnáló körút: biciklik megjelenése; függöttségű új apostol jelentése.)

Nem tudom az ország számos vidékén is úgy van-e mint nálunk, de ha igen, akkor jellemzi az ország lakói vallásos érzelmét, jellemzi azt, hogy Magyarországnak most is Mária a patronája, kinek azt Szent István király felajánlotta, vallásos, apostoli király jogára alatt van s ezen vallásos érzelméért érdemelte ki talán azt, hogy a világon legjobb királya van.

A mostani mozgalmak, politikai viszonyok között jól esik látni azt, nálunk legalább, hogy a vallási aktust végeztető róm. kath. főpapot vallás, nemzetiség, pártkülönbség nélkül, oly nemével a hódolatnak fogad egy 16,000 lelket számláló nagy község, hogy talán világi fejedelmek sem különbben. Tudatában annak, hogy a főpap egyházi ténykedés céljából jött, igazi, őszinte tisztelet és örömmel teljes lelkesültség honolt azok ezreinek arcain, kik a fogadástani voltak. Róm. kath., görög keleti s mózes vallásnak egyformán inparkodtak jelezni azt, hogy a főpap a közös Isten szolgája, tehát mint ilyennek szolgálatában levő, tiszteletet, hódolatot érdemel. A gyönyörű májusi nap jelezte már azt, hogy Ó-Becsen szép ünnepély készül. A főtértől a templom utárára (a tiszaföldvári utra) nyíló szegleten óriási diadalív készült 28-án reggel, tetején magyar koronával, nemzeti zászlókkal, óriási vörös betűkből álló „Isten hozott“ felirással, tölgyfa koszorúk és girlandokkal díszítve. Délután 3 óra után indult el az egész elüljáróság, a honoratiorok és a nép, elül lovas bandériummal, a templom utárára a határra, ott bevárando mélt. és főt. Majorossy János tinnini felszentelt püspököt, ki 4 órakor volt Tiszaföldvállról — a bérnálás szentségének kiosztása végett — hozzánk érkezendő.

Már előtte való napon, mikor a zsalyai járásból a miénkbe érkezett, a közig. hatóság részéről Gombos Béla fő- és Vibiral József szolgabíró urak fogadták, a mai napon ismét Tiszaföldvállra rándulván, 4 órakor mozsár durrogás, harangok zúgása közt vezették az ün-

nepeltet a mi határukhoz, hol is a bandérium Gaál Rezső rendőrbiztos és népfőlkelő tiszt elül lovaglása mellett, 50 kocsis és a legszebb közönség szünni nem akaró éljenekkel fogadta. Megállván a hintó, kiszállt ömeltósága, mikor is Lakatos Béla, T-Földvár község jegyzője bucsuzott el tőle a község nevében, a nagy szerencsésért köszönetét nyilvánítván. Egyszerű, keresetlen, de szívből jövő szavak voltak ezek; utána Petkovits György ó-becei közg. bíró fogadta magyar beszéddel, hasonlóan rövid, őszinte örömmel. Megindult a menet, közte az „Egyetértés polgári kör“ óriási nemzetiszini zászlójával. Nem egy könnyen feledhető jelenet volt ez. A tiszaföldvári és az ó-becei határon durrogó mozsarak, a községből kibangzó harangzúgás, a kocsik beláthatatlan hosszú sora, balról a szép reményre jogosító gabona földek, jobbról a gyönyörű rétság, legelésző gulyasordák, távolabbról a Tisza partját szegélyező fűzesek, hátul Tiszaföldvár községe sűrű faesportjával, a római katolikus templom tornyán lengő nemzetiszini zászló, túl rajta a Szerémség magasba nyúló kék hegyei. Feltűnnek a távolból a nemzeti zászlók, az óriási néptömeg, mely Ó-Becse utcáját ellepte. Beérünk a községbe, a belső kerülethez; meglepő szép látvány tanui vagyunk. Az impozans diadalív, ember hátán ember, a nagy főtér tömve ünnepiesen öltözött várakozókkal, a községházán óriási nemzeti zászlók. Előleges megállapodás szerint az ünnepelet a görög keleti templom előtt állott meg, hol is a gör. kel. papság az esperest ural élén várta a magas vendéget, s a mint az hozzájuk érkezett, hódoló tisztelettel kezét eszókolva, az esperest ur gyönyörű beszédet tartott, ezt „Benedictus, qui venit in nomine Domine“ szavakkal fejezvé be. A templomba mentek, hol is az ünnepelet az oltáron levő keresztet megcsókolván, az igazán nagyszerű templomot szemlélte meg, minék végeztével ismét a papság kíséretében folytonos zsviók közt a templomból távozott, a papság ismét kézesókra járulva. Innen a róm. kat. templomba mentünk. Dacára, hogy ezer meg ezer ember inparkodott minél közelebről látni a főpapot, a legesekelebb rendtelenség sem volt tapasztalható. És ez egy pár rendőr és k. csendőr érdeműl rovandó fel. A templom ajtóban a papság díszes ormátusban fogadta, fehérbe öltözött kis leánykák virágcsokrokat hintettek a vendég elé, ki is a szenteltvíz tartóval a népet meghintvén, folyvást főpapi áldást osztva, míg jeles kántoruk az „ecce sacerdos magnus“ szép éneket hangoztatva a kórusról, a föltárhoz ment, onnan ünnepeles áldás után a sekrestyéből vonult, szokásos vizsgálatát végezvén a templomi szerek föltét s az iskolás gyermekekét kihallgatván. Ennek végeztével ismét áldást osztogatva, a plébániára ment, hol az önkéntes tűzoltó-egylet zenekara hatalmas magyar indulóval üdvözölté.

Alig pár pernyi szünetelés után kezdődtek a tisztelgések. Mindakét felekezeti papság, hitközségek, hivatalok, egymásután tiszteltek, míg nem az is véget értvén, haza mentünk, még igen soká szemünk előtt lebegvén a tapasztaltak.

Másnap reggel megkezdődtek a vallási funkciók, a mikor kellemeesen lepett meg az, hogy úgy akkor, mint bármikor, ha ömeltósága hivatalos funkcióból ment a templomba, a g. kel. templom harangjai is mindig megkondultak. Déliben szűkebb körű böjti, másnap pedig nagy ebéd volt a plébánián, körülbelül 60 terítéssel. Igazi fejedelmi lakoma. A menüt a legjobb akarat mellett sem lehetne leírni, mert az rendkívüli változatos és terjedelmes volt. Elég azt mondani, hogy igen sok, sokféle, kitűnő étel és italok álltak a vendégek rendelkezésére, nagyon természetesen a felköszöntők sokasága is, melyeket a házigazda, a prépost, esperest, plébános ur ó emineciája dr. Haynald Lajos urra kezdett meg. Megindult az ár, csak úgy dőlt azután a szebbnél-szebb, szellemes toaszt, melyek közül kiemelendő az újvidéki kir. törvényszéki elnök Lobmayer István ur ömagysága, képviselőjelöltünk, Szlávi, újvidéki kir. törvényszéki bíró, József Emil g. kel. plébános és fia Mladen káplán, dr. Vlaskovics Iván ügyvéd és g. kel. egyháztanácsi tag, Dörner Márton kir. postamester, Petkovics György bíró uraké, közbe-közbe ömeltósága is rövid, de velős szavakkal nyilatkozván, különösen a jó vallásosság, jó egyetértés és közös haza szeretetre buzdított. Szép és érdemes volna valamennyi tószót szóról-szóra leírni, de ez lehetetlen, oly rövid időközökben követték ezek egymást, csak annyit jegyez meg, hogy mindannyinak a célja a hazaszeretetre való buzdítás volt.

Délután 4 óráig tartott az igazán kedélyes, vig mulatozás, a mikor ömeltósága hintája előállván, még egy Isten hozád, óriási éjlen után elindultunk magas vendégünkkel Petrovoszellő felé, hol vallásos ténykedését folytatandó volt. Ez után is a főszolgabíró ur fogata vezényelte a többit. A plébánia utca közepe táján a másikhoz hasonló diadalív „Isten veled“ betűkkel volt felállítva. Az utca tömve emberekkel, mozsarak durrogása, harangok zúgása. A petrovoszellői határon Tripolszky Béla jegyző ur ismeretes ékeszlásával bucsuzott, Varga István petrovoszellői jegyző ur pedig fogadta a vendéget, a mikor is szívélyes válaszával után Petrovoszellő felé indult a menet. A községből körülbelül 20 kocsis, lovas bandérium és számos zászlóval várta a magas vendéget. Elmentek, mi pedig haza felé indultunk, egész után a látottak és tapasztaltak föltűnődvén, minék kifolyása az az óhaj, hogy szerb testvéreinkkel a mint egy Isten, egy haza gyermekei vagyunk s úgy az Isten mindenek föltűn, utána pedig édes hazánkat legjobban szeressük, biztosak levén abban, hogy ha e két parancsokat megtartjuk, hazánk is és mi is boldogok leszünk. Maradjon közöttünk a Józsefi káplán ur által oly szépen vázolt egyetértés állandóan, de Szlávi bíró urként a hazaszeretetre a vallásoságtól elkülöníthető nem levén, legyűni vallások is, így akkor nincs okunk semmiféle ellenségtől félni. Így legyen!

Nem mulaszthatom el különben kiemelni Petkovics György bíró, Balaton Géza tanító urakat, kik a gyönyörű diadalíveket tervezték s részben szepítették is. Tripolszky Béla jegyző urat, ki az ünnepeles rendezésének egyik főrésze volt, Gaál Rezső János rendőrbiztos urat, ki a rend fenntartása, a bandérium vezetése, a tisztelgők bejelentése alkalmából a legszebb eredményt működött.

De óriási rész illeti meg az érdemből a főszolgabíró és szolgabíró urakat, kik a püspök fogadattása céljából egyik járásból a másikba faradoztak, ezzel a népet a vallás, annak főpajja iránti tisztelet- és szeretetben megerősítvén. Mint katolikus ember ezért szívből eredő köszönetemet nyilvánítom nekik.

Piros pünkösdi vasárnapján délelőtt 11 óra után a hermálasi ajtatosság bevezetőjén, sűrű néptömegek hőmpolygtek a főtéren, de nem mint mások haza felé, hanem a főtéren összevissza, a templom utcán pedig igen messze kiterjedőleg két sorban előfalat képezett száz meg száz ember, középtűt csak keskeny utat hagyva az ott lépkedő egy-két rendőrnök, lázas izgatottsággal tekintgetve T-Földvár felé. Valaminek történnie kellett, a beavatottak tudták is és meg is történt egyszerre, hogy egy hintó érkezett sebes hajtással, utánna pedig vagy 18 velocipedes, többnyire sajátosság egyenruhában s a nagyvendéglő elé kanyarodva, leszálltak vaslovaikról s a mozgás és zaj elnémulván, dr. Milkó Ignác, járási orvos ur ékes szavakkal üdvözölte a bajnokokat, kik vasparipáikon az utat Ujvidéktől Ó-Becséig 2 1/2 óra alatt tették meg. Pélben tiszteltükre nagy bankett volt. Délután a városigben bemutaták ügyességüket, erejüket oly csodálatos ügyességet tanúsítva, hogy aki ezt nem látja, elképzelni nem tudja, s így azt leírni sem lehet. Estve a rossz időjárás miatt a nagyvendéglőben kedélyes táncvigalomra gyűltek a közönség nagy része, úgy hogy esodáltni nem lehet, ha ételt vagy italt kapni hasonló nagy öröklődésbe került, mint a velociped mutatványok, de azért tartott a mulatság kiválóan kiviradtig. A vendégek egy része, másnap a déli hajóval lefelé, némely része másfelé visszautazott hazájába, némelyikük pedig csak harmadnap reggel.

Püspöki fogadtatás, velocipedverseny, ebből egy is ürvendetes ünnepség, nem lehet hát esodáltni, ha a szinte piros pünkösdi vasárnapján a déli hajóval Budapestről lerándult népet boldogítani vágó honatyai új aspiráns Kiss Ferenc ügyvéd ur megjelenéséről és itteni funkciójáról igen-igen sokan, vajmi keveset tudtak, megjelenésének jelentősége zérusra szállván alá. Egy-két zászló jelezte ugyan e boldogító megérkezés lehetőségét, de a mily szerényen jött, épp úgy távozott is. Nem tehet róla ő és néhány párthive, hogy az óriási néptömeg, a tűzoltó zenekar hangjai, a diadalív, az utazás, nem az ő dícsőségét volt jelezendő, de viszont mi sem tehetünk róla, hogy sokkal érdekesebb dolgokban gyönyörködve Kiss s az ő kis kísérete úgy eltűntek, hogy csak másnap tudtuk meg, hogy elmondhatta magáról „jöttem, láttam és visszamentem.” Elment vissza, elzengve az ismeretes dalt: „Csak menj vissza már hazádba vert seregem, a hesei zordon klíma nem én egem.” Sokkal jobban eslepszik Kiss ügyvéd ur, ha különben szép képességét, a jogi tudomány terén érvényesíti, s mint fiskális a paragrafusok és nem a politika mezéjén harcol, mert ez utóbbi, különösen az ó-becsei járásban egyáltalában kárba vesztett munka. Van nekünk már, akit kijelöltünk, itt a mi körünkbeli való, s nem szorultunk pesti emberre. Azt hiszem, ha óvencnek számát megolvasta, nem szorul arra a jó tanácsra, hogy maradjon otthon s ha netán ismét eljön, csak mint vendég, itteni régi ismerősei látogatása céljából, de világért sem politikai tekintetből jöjjön. Híveit pedig figyelmeztesse, hogy nem a legdemokratább, nem a legegénylőbb, testvériesebb dolog, a tiszteletére készített zászlókat óriási betűkkel nemesi predikátumát feltüntetni, ez ellenkezően pártjának elveivel is! \*

### KERTÉSZET A NÉPISKOLÁBAN.

Igen érdemteljes s figyelemre méltó cikket olvastam e b. lap 30. számában. Mivel többek között a tanítókra s tanítóegyesületre is utal a gazdasági ismeretek terjesztésében, bátorodom én is szerény nézetemet nyilvánítani, annál inkább, mivel ez az idej Bács-Borogh megyei tanítógyűlés egyik tárgyául van kitűzve.

Igen a tanítók s tanítógyűlések is belátják ennek fontosságát, s legfőképpen a kedvezőtlen iskolai körülmények okozzák, hogy haladása alig versenyez a esigaléppel. S éppen e körülmények módosításán s a kertet mikénti eszközösközésén elmékednek a tanítóegylet tagjai Bácskában.

Legyen szabad nekem is ezen elmékednem s véleményemet nyilvánítanom, ámbár csak a leányiskolákra vonatkozólag.

A gazdaság- s kertészettan nem valami fontos tárgyat képezte az eddigi elemi oktatásnak. A körülményektől függ ugyan, hogy több vagy kevesebb súlyt fektessünk-e ezen tárgyra, de gondot fordítani reá minden esetre szükséges.

A községi iskolákban, hol csaknem minden gyermek földművelőnek van szánya, minden esetre a legfontosabb tárgyak közé tartozik a gazdaságtan.

Az ily iskoláknak célja a gyermekeket értelmes, ügyes polgárokká s jóvaló gazdákká nevelni.

Városi gyermekek már más életpályára készülnek, de azért legtöbbször hasznát veszik ezen ismeretöknek is. De most áttérök a leányiskolákra. Mi a teendő e tekintetben itt?

Vannak igen sokan, kik ezt fölösleges idővesztetésnek vagy haszontalan munkának nevezik. De nincs igazuk. A higgadt, nyugodt gondolkodásuak ellenkező véleményen vannak. Részletezzük csak kissé a dolgot.

Eltérve a divatos gondolkozástól s felfogástól, azt hiszem, hogy a leányokat elsősorban jó háziasszonyokká kell nevelnünk. Kell, mondom, mert míg igazán magyarok vagyunk s leszünk, s míg magyarosan fog szívünk dobogni, addig mindig élni fog az ismert magyar vendégszeretet s uralkodni fog a szeretetreméltó magyar háziasszony, — ezzel pedig nem fér össze a divatos nevelés.

Magyar háziasszonnyá s pedig művelt, ügyes és értelmes nővé neveljük a leányokat, ha haladni s magyarok maradni akarunk. A művelt magyar háziasszony a mai korban kívánatos műveltségi kellekeken kívül házas is legyen, s mint ilyen tájékozott s jártas legyen nem csak a fogadóteremben, hanem konyhán, baronni udvaron s a kertben is.

Az előkelő urhölgy, ha nem is foglalkozik tényleg kertészettel, de értsen hozzá, — akkor nem lesz megaláztatva, s nem áll alább e tekintetben eselédinél, kik az urnó esetleges járátlanágát bármiben is, mindig hasznukra tudják fordítani.

Az egyszerűbb magyar háziasszony maga rendez, veteményezi s gondozza kertjét s ez azon kellemes helyzetbe hozza őt, hogy a fölösleges kiadásoktól menten, mindig bőven el lesz látva konyhája mindennemű zöldség s főzelékekkel. A szegényebb osztály női pedig még nem csekély jövedelmet húzhatnak jól gondozott kertjükből.

Ez az egyik főok a kertészettan a leányiskolák-

ban való fölkarolására. Ezenkívül meg szívnemesítő s kellemes foglalkozás, mely a női természettel s hivatással legszebben összefér. A gyenge női kezek látszanak leginkább arra teremve lenni, hogy a zsenge növények ápolásával foglalkozzanak úgy a konyhakertben, valamint a gyümölcsös- s virágos kertben is. Hány kellemes óráat tölthetni s mennyi gyönyört s élvezetet találhatni a jól s szépen rendezett kertben. Ez elfordítja a figyelmet igen sok haszontalanságtól s megmenti a háziasszonyt az unalomtól, — mely oly igen káros befolyásu a női kedélyre s nemritkán elégedetlenséget szül s a boldog családiasság megrontója.

A kertészet iránti szeretetet a tanító vagy tanítóno olthatja a leánykák szívébe, azért mindenkor ő maga járjon elő jó példával. Igaz, hogy nem áll minden iskola rendelkezésére valami nagy kert, de a tanító azért segíthet magán. Tudok rá példát, hogy ugyanegy (s pedig) épületben 4 fi- és 4 leányosztály van elhelyezve s mind a nyolc osztálynak közös kis udvara van, s mégis e kis udvar esabitó kis parknak van átalakítva. Nem az állam, nem a község, de meg a hitközség sem áldozott erre, és nem rendezte más, mint maga a buzgó tanító. Maga vette az eszközöket kezébe és dolgozott a körülményekhez képest. Majd ezt, majd azt. Tanítványai tanultak tőle és segítettek neki. S itt e kis kertben senki sem puszított, nem tiport el semmit. A gyermekek örömet találtak benne, s mivel maguk is dolgoztak, méltányolni tudták fáradságuk eredményét. A gyermeki természetben is meg van már az önzert s némi hiúság arra, hogy saját munkájában örömet lelje s megbecsülje is azt.

Némely iskolában pedig, hol szokszor csak egy osztály van, csakúgy kong az üres kert vagy a nagy csupasz udvar, hol még csak egy bokrocska sem gyönyörködte a szemet. Pedig mily szép lehetne itt minden s mily könnyen lehetne segíteni!

Nem kell a tanítónak várnia, hogy egész telkek boesáttassanak az iskola rendelkezésére, s hogy nagyban kezdjen dolgozni. Tegyen annyit, amennyi módjában áll. Iparkodjék ezáltal munkájának hasznosságát s fontosságát feltüntetni. Ezáltal élérik azt, hogy illetékes helyen belátva e tárgy szükségességét, ott is megteszik a magukét s aztán nem sokára a legszebb sikernek fog örvendeni az, mi most csak beszéd tárgyát képezi.

Kis kezdetnek is lehet nagy vége, hisz: cseppenkint tellik a pohár is! — G. Marisza

### Ha bemegyek...

Ha bemegyek a városba vasárnap,  
A tanyáról rózsát viszek babámnak;  
Városbeli lány a babám, szerelmem,  
A számára künn a tanyán  
Piros rózsát neveltem.

Piros rózsát nem neveltem hiába:  
Kis galambom tüzi barna hajába,  
Ugy megy vele a templomba misére,  
Templom után beleteszi  
Imádságos könyvébe.

Szépen virul minden rózsá tanyámon;  
Feleségül veszem babám a nyáron;  
Hejh! akkor majd az én szívem bálványá,  
Lesz a tanya legékesebb  
Leggyönyörűbb rózsája!

Szabadka Gyula.

### Naptár.

#### Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
7 Kedd	Róbert	Róbert	26 Karpus
8 Szer.	Medárd	Medárd	27 Terap.
9 Csüt.	Urnappa	Primus	28 Nicetas
10 Pént.	Margita	Margita	29 Theodosia

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.  
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

541. sz.  
1887.

### Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 994/1887. számú végzése által Nagy Vince nemes-militicsi lakos javára Nagy János nemes-militicsi lakos ellen 500 frt tőke, ennek 1887. év január hó 2. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 49 frt 34 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság-le- és felülfoglalt és 310 frtra becsült buórornemek, gazdasági és házi szerelvények és 9 hold 1200 □ ölnyi buza vetésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1117/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Nemes-Militicsen alperes lakásán leendő eszközzésére 1887. évi június hó 13. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 4. én.

Cservenka Lajos,  
kir. bír. végrehajtó.

817. szám.

Bácsujfalu község jegyzőjétől.

Fig. 1887.

### Hirdetés.

Alulirt jegyzőnél, oly egyén, ki a végrehajtási teendőknél teljesen jártas, szorgalmas, munkás és szolid magaviseletű egyén, 300 frt azaz háromszáz forint évi fizetés mellett azonnal alkalmazást nyerhet.

Ezen fizetés havi előleges részletekben a község pénztárából fizetetik ki.

Felhivatnak mindazok, kik ezen végrehajtói állást elnyerni óhajtják, miszerint **azonnal és lehetőleg személyesen** alulirt jegyzőnél jelentkezzenek.

Bácsujfalu, 1887. május hó 31-én.

Plachy Dániel,  
jegyző.

5. szám.

1887.

### Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásghai kir. járásbíróság 1726/1887. számú végzése által Bosko A. Mór s érdektársai javára Hajduska Mandel s társai vajszkai lakosok ellen folyamatban lévő végrehajtási és zárlati ügyekben bíróság lefoglalt 80 és néhány darab, négy és öt éves erdélyi tinókból álló ingóságok, páronként 180 frt kikiáltási ár mellett nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1726/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Vajszkán, a községhezánál leendő eszközzésére 1887. június hó 23-ikának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1887. évi május hó 18-án.

Szeberényi István

kir. közjegyző,  
mint bírói megbízott.

3-1

Harkányi gyógyfürdő.

## HARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ.

(Magyarország, Baranyavármegye.)

**Idény: Május 1-től, Szeptember 30-ig.**

Harkányi gyógyfürdő.

E fürdő rendkívül emelkedése, mely a gyógyvíz páratlan gyógyhatásának következménye, szükségessé tette, hogy **még egy második artézi kút is furassék**, mely kenes források 51° R. természetes meleg vizökkel biztos eredményt nyújtanak **csúszos, köszvény, görvély, idült bőrküütegekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzási hiányok, sebzések, daganatok** és higanyos gyögzyszerek által okozott **mérgezesek**, továbbá máj-, lép-, általán **mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok és ivarszervi bántalmak ellen.**

Az utazásra szolgál a **budapest-pécsi vasút** vagy a **déli vasút** budapest-kanizsa-baresi vonala: **állomás Pécs**; továbbá az **alföldi vasút** Eszéken át **Villányig, Mohács-pécsi vasút-állomás: Villány**, mely utóbbi állomásnál a villányi postamester által fentartott társaskocsi és külön kocsik is az érkező vendégek rendelkezésére állnak. — A fürdőbe utazók a magyar államvasut vonalain 30% engedményben részesülnek, ha (idejövételüket nyilvánítva) menetjegyet ide és vissza egyszerre váltanak. — Posta- és távirat-állomás.

Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel **dr. Heller József** rendes fürdőorvos nyújt.

Harkány, 1887. évben.

Harkányi gyógyfürdő.

6-3

Harkányi gyógyfürdő.

**A FÜRDŐ-IGAZGATÓSÁG.**

 **HUZÁS**

**már a jövő hónapban.**

**Kincsem-Sorsjegyek** à **1** frt | **11** sorsjegy **10** frt  
**6** sorsjegy **5** frt **50** kr.

**F**őnyeremény **k**észpénzben

**50,000** frt.

Továbbá

**10,000** frt, **5000** frt, 20% levon. **4875** Pénznyeremény.

**KINCSEM-SORSJEGYEK**

kaphatók

a magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában:

Budapest, Váci-utca 6. sz.